

KREISLERIANA OCTAGON

Reinis Zariņš, piano

KREISLERIANA OCTAGON

Reinis Zariņš, piano

ROBERT SCHUMANN (1810–1856)
KREISLERIANA, OP. 16 / KREISLERIĀNA OP. 16 (1838) / 36:05

1. Äußerst bewegt / Iespējami aizgrābti / 2:48
2. Sehr innig und nicht zu rasch / Ļoti sirsnīgi un ne par ātru / 9:46
3. Sehr aufgeregt / Stipri satraukti / 4:17
4. Sehr langsam / Ļoti lēni / 4:19
5. Sehr lebhaft / Ļoti mundri / 3:37
6. Sehr langsam / Ļoti lēni / 5:09
7. Sehr rasch / Ļoti strauji / 2:20
8. Schnell und spielend / Ātri un rotaļīgi / 3:55

ANDRIS DZENĪTIS (1978)
ASTOŅSTŪRIS. EPIZODES UN SONĀTE / OCTAGON. EPISODI E SONATA (2015) / 26:17

9. Elpot / Breathe / 2:34
10. Cikāžu roks / Cicada Rock / 3:14
11. Zaļās ēnas / Green Shadows / 1:25
12. Dzeņa atbalss / Woodpecker Echo / 1:31
13. Sv. mehānika / St. Mechanics / 1:44
14. Latviešu romance / Latvian Romance / 4:08
15. Sonāte / Sonata / 5:52
16. Triptihs-ikona / Tryptichon-Icon / 5:56

TT(62:41)

LATVIAN MUSIC
INFORMATION CENTRE

Latvijas
Radio
Klasika

Latvia
100

Kultūras ministrija

Recorded at: Latvian Radio Studio 1, Riga, Latvia
August 27-29, 2018
Sound engineer: Normunds Šnē
Editing, mixing, mastering: Normunds Šnē
Booklet text: Dāvis Engēlis
English translation: Amanda Zaeska
Photos: Andris Sproģis
Design: Gundega Kalendra, Raugs.eu
Executive producers: Gunda Vaivode, Egils Šēfers

©© Latvijas Radio, 2018 LMIC/SKANI 071
booklet in English / buklets latviski
skani.lv

The honour of being the artist in residence at the Latvian Radio 3 *Klasika* station for the year 2018 played a crucial role in the creative work of Latvian pianist Reinis Zariņš. The radio's residence programme is perhaps most laconically described by the words "creative freedom" – artists are given the freedom to choose their own repertoire and musical partners, and in Zariņš' case the experience resulted in two live concert broadcasts and the recording of an album.

This album's concept centres on *Astoņstūris. Epizodes un sonāte (Octagon: Episodes and Sonata)*, a composition written in 2015 by Andris Dzenītis and dedicated to Zariņš. The pianist has placed it alongside another eight-part cycle and masterpiece for piano, Schumann's *Kreisleriana* Op. 16.

Zariņš explains: "Why *Kreisleriana*? Because I've known this work since childhood and have returned to it many times, also during my time at Yale University, when I was studying in the United States. About ten years have already passed since that time, and it so happened that, as I was contemplating this new album, I suddenly remembered my dear *Kreisleriana*.

Maybe I also instinctively felt that these two cycles have something in common, although I can't precisely point out the very place, the exact element, that actually corresponds in these two compositions. But there is some sort of link in the sense that Dzenītis' opus seems like romantic music to me. That's my own feeling. Maybe not everything in it, but it contains quite a lot of material that speaks to me in a similar way as Schumann does – in a very personal way. It's not a broad, universal romanticism, but rather a deeply personal one."

SCHUMANN AND KREISLER

Robert Schumann's *Kreisleriana* (1838) is no doubt an autobiographical work. He wrote it in four days, two years before his wedding to Clara Wieck. In one of his letters to Clara, Schumann indicated that he had been thinking about her very much while writing this music. The same can be said of other works he wrote during this time in his life; however, regarding *Kreisleriana* he wrote to Clara that, after becoming acquainted with the music and recognising herself in it, a sweet smile would spread across her face.

Schumann felt something kindred in Johannes Kreisler, the irrational composer, conductor and alter ego invented by author E. T. A. Hoffmann. The kinship here is of two kinds. First of all, Kreisler's character contains opinions (also characteristic of Schumann) about the ideals of art and the battle against middle-class tastes. Secondly, Kreisler's character suggests that Schumann was, in a way, himself an irrational artist. However, irrationality can be interpreted in different ways, and perhaps that which to us seems irrational in the end turns out to be the truly sensible, rational choice.

Kreisleriana is often considered a composition that reflects Schumann himself. The depth of this reflection could be compared to a dark well that in fact may turn out to be a deep pool in a bog; after all, many musicians have commented on how much – perhaps too much – can be seen in Schumann's *Kreisleriana* reflection.

Notable Latvian composer and pianist Pēteris Plakidis said of Schumann's music for piano: "To retain that delicacy and intimacy in front of an audience – it requires that one thoroughly hone the pieces, embody them fully and also have strong nerves. At the same time, those nerves must be very sensitive. Because nothing much comes of Schumann if one's nerves are too strong."

The Latvian Radio archive contains a conversation in which pianist Valery Afanassiev speaks of *Kreisleriana*. The interviewer says: "It seems that Schumann is much more dangerous than Hoffmann. Hoffmann regards his hero with good-natured irony, while Schumann falls into the theme with his entire self." Afanassiev responds: "You're completely right. Music is in general more dangerous than literature, because music has a direct impact. Music speaks without subtexts; it does not speak between the lines. There are no double meanings in music, and therefore it is immediate. We receive the blow immediately. It's difficult to defend oneself against music. For example, *Kreisleriana* – if one devotes a lot of time to it and plays it seriously, it can essentially lead one to insanity. Hoffmann's writing takes place on two levels: he observes Kreisler. Schumann, on the other hand, actually becomes Kreisler."

Zariņš regarding *Kreisleriana*: "I'm always interested in why a composer writes a piece in this particular way and not some other way. This time, too, I try to solve Schumann's recurrent riddle and understand exactly what connection this music has with Kreisler. One important key is Hoffmann's last novel, called *The Life and Opinions of the Tomcat Murr*, which is written on small slips of paper, the other sides of which contain the conductor Kreisler's biography. The novel is long and complex, but the further one reads, the more one notices the link with Schumann.

From what I've read in the novel, I assume that Schumann's own life story – both at the time he wrote *Kreisleriana* and in the future he did not yet know about – already seemed to be symbolically reflected in Kreisler's experiences. However, looking back from the perspective of today, it almost seems as if Schumann identified so personally with Kreisler (who also mirrors his own creator, Hoffmann) that, either deliberately or not, he followed in his footsteps to the end of his days. And here it's significant to note that in his last years Schumann considered *Kreisleriana* among his most important spiritual works."

DZENĪTIS

OCTAGON: EPISODES AND SONATA

How much creative energy have Latvian contemporary composers devoted in the past 20 years to writing new music for the piano? The answer will most likely differ depending on whom one asks. Although the topic deserves a more in-depth discussion, it is true that relatively little music for piano is being released in Latvia, compared with the number of new compositions coming out every season for symphony orchestra or various chamber ensembles. Why? It is difficult to come to a definitive answer, but Andris Dzenītis' newest composition for piano, *Octagon: Episodes and Sonata* (2015), suggests that while Latvian composers write for piano relatively rarely, when they do, it is of a high calibre.

Dzenitis wrote his first significant work for piano, *Mūzika mirušam putnam* (*Music for a Dead Bird*) back in 1995 and premiered it himself. Fifteen years later, he wrote *Dorada* for solo piano. Then another five years without any music for piano until *Octagon*. This composition is not only an indisputable highlight in Dzenītis' contribution to piano music (not to mention the fact that his style has also changed over the years and gained new aesthetic qualities); he composed *Octagon* during a period when he wrote several other works, mostly symphonic music, which have been widely acclaimed in both Latvia and abroad. In 2017, *Octagon: Episodes and Sonata* was nominated for the Latvian Grand Music Award in the best new composition category.

Dzenitis comments on *Octagon*: "The cycle for piano unites contrasting impressions that I've gained from various experiences right here, from the colours and energies of my native land, as well as from my wanderings through Greece in a hot July and that country's culture, natural environment and soulfulness, which inspired several parts of the cycle.

The composition's eight corners are made of seven miniatures, all of which gather around the eighth, a somewhat larger, energetic, sonata-like opus. Similarly to the small, warm, colourful little houses, huts and squares in a medieval town – each full of all sorts of different emotions, characters and understandings of life – that are assembled around the majestic, hilltop cathedral or ruler's castle, which is, however, not always full of the most positive emotions. Such a visualisation of the cycle could be related to Pieter Bruegel's painting *The Tower of Babel* – the unstable remains of a tower on the banks of a body of water and a colourful, unusual city strewn with many different forms.

Even though the cycle is intended as a single piece and its parts to be performed in a certain order, the individual parts can also be performed separately. The piece is dedicated to the wonderful pianist Reinis Zariņš."

Octagon consists of eight parts:

1. BREATHING

...the world is born with an inhalation, breathing in...

2. CICADA ROCK

...a southern July. The cicadas' rock music in the olive grove excites the ear drums and unleashes hallucinations of polymetric rhythms...

3. GREEN SHADOWS

...a hot night in a Greek town. Under the street lights, the black silhouettes of the cypresses on the asphalt cast playful, green shadows...

4. ECHO OF THE WOODPECKER

...the echo of the woodpecker's rapping reverberates like a tennis ball between the trees and jumps away into the brown-greenishness of the forest...

5. ST. MECHANICS

...holy mechanics. Games of rhythm, competition, gears. Two themes flow alongside each other, they branch off into new directions, they contract, they expand again. A divine, objective game; playing with a strand of beads...

6. LATVIAN ROMANCE

...Latvians love to dream. They do not shy away from sentiment and groundless sorrow. Completely genuine sorrow. Especially in the darkening dampness of October...

7. SONATA

...a sonata. Genetically, the drama of conflicts. Contrasts and shadows. Clashes, darkness, very little light. Here the sonata, albeit a miniature, is an internally intense eruption of the heart's blood and energy that is in introverted conflict not only with itself but with the entire cycle; there is no solution. A different world. Painful. Foreign. But within each of us.

8. TRIPTYCH-ICON

...monasteries perched on the cliffs of ancient Meteora... The three-ness of the Trinity Icon. Three related forms, but at once also three different forms in terms of colour. An ancient Byzantine chant can be heard. Peace. Exhalation.

REINIS ZARIŅŠ (1985)

Since his concerto debut at the age of ten, pianist Reinis Zariņš has performed as a recitalist, chamber musician and concerto soloist throughout Europe and North America. Equally at home in classical and contemporary repertoire, his passion lies in the creation of programmes and interpretations that explore the deeper reasons and purposes behind the music, and to share them with his audiences.

Presently resident in London, Reinis Zariņš regularly performs in his native Latvia and has won the country's Grand Music Award three times in the category Outstanding interpretation. He also champions the work of Latvian composers: 2017 sees the release of his third Latvian album as well as premieres of a new piano concerto and a cycle of piano works written for Zariņš by the leading composers of Latvia.

Laureate of 11 international competitions, Zariņš has appeared in various music festivals, including Lucerne Festival, Bath International Music Festival and Scotia Festival of Music. His thoughtful virtuosity has gathered audiences in Wigmore hall in London, Amsterdam Concertgebouw, New York's Weill Recital hall in Carnegie hall, and Tchaikovsky Concert hall in Moscow. Zariņš has collaborated with leading orchestras, like Moscow Chamber Orchestra, Kremerata Baltica, Ostrobothnian Chamber orchestra, and conductors Pierre Boulez, Peter Eötvös, Pablo Heras-Casado and Diego Masson, among others.

In addition, he strives to intensify the impact of live music by developing new multimedia projects – for example, the show *Seasons* in collaboration with choreographer Kirill Burlov, as well as *MusicPaintingLive* project with painter Maryleen Schiltkamp.

After his foundational studies in Latvia, Zariņš won several scholarships to refine his talent at Yale School of Music (USA) and the Royal Academy of Music in London. His most important teachers are Boris Berman, Raffi Kharajanyan, Christopher Elton and Renē Salaks.

ANDRIS DZENĪTIS (1978)

Andris Dzenītis has usually felt most natural with large-format compositions, both in terms of length and composition, in which he can unhurriedly enjoy and heartily savour the inexhaustible combinations of orchestral colour and the diverse blends of choral voices as well as indulge himself in the leisurely flow of time, the process of creating sound and the successive expounding of the composition's message. His musical style is at once distinctly contemporary and unabashedly romantic, very expressive and yet reserved and contemplative.

Dzenītis' compositions play an essential role in concert life in Latvia; they have also gained broad international resonance and are regularly performed at significant contemporary music festivals worldwide, including Warsaw Autumn (1997, 2013), *Gaida* (Vilnius, 1998, 2002), *MaerzMusik* (Berlin, 2003), *Nyyd* (Tallinn, 2003), several *Arēna* festivals of new music in Riga, Bergen Music Festival (2005), *Klangspuren Schwaz* (2005), Time of Music (Viitasaari, 2006), ISCM World Music Days (Hong Kong, 2007), Estonian Music Days (2011), Tallinn Music Week (2011), *Musica Viva* (2012) and others. His music has been performed by the most notable of Latvian ensembles – the Latvian Radio Choir, the State Choir *Latvija*, the Latvian National Symphony Orchestra, the Riga Chamber Players, *Sinfonietta Riga*, the Liepāja Symphony Orchestra, the Orchestra *Riga*, *Altera Veritas*, etc. – as well as musicians abroad, including the Kroumata Percussion Ensemble (Sweden), the Silesian String Quartet (Poland), Paragon Ensemble (Scotland), the Pierrot Lunaire Ensemble Wien, Caput Ensemble (Iceland), GAM (Russia), the German Radio Saarbrücken-Kaiserslautern Philharmonic Orchestra, the Berlin Radio Symphony Orchestra, the Belgian National Symphony Orchestra, the Netherlands Radio Philharmonic Orchestra under the direction of Karel Mark Chichon, Ensemble Modern conducted by Peter Eötvös, Anu Tali and Clemens Heil and the Leipzig Gewandhaus Orchestra and Boston Symphony Orchestra under the baton of Andris Nelsons.

Dzenītis studied composition in Riga under Pēteris Vasks and Pēteris Plakidis, in Vienna under Kurt Schwertsik and also in Vilnius, where he earned his master's degree in 2003, graduating from Osvaldas Balakauskas' class. He has participated in master classes with Magnus Lindberg, Pär Lindgren and Bent Sørensen.

Since 2002, Dzenītis has been organising the International Young Composers' Master Classes in Latvia, a biennial event that draws students and experienced master musicians from around the world. Another important aspect of Dzenītis' work is pedagogy. He also writes about music, is a music critic, and since 2013 his rich, low voice can be heard on Latvian Radio 3 *Klasika*.

Dzenītis has won the Latvian AKKA/LAA Copyright Infinity Award (2003, 2014) and taken first place in the International Jurgenson Competition for Young Composers in Moscow (2006). Several of his compositions have been nominated for the *Diena* Annual Award in Culture and the Grand Music Award, Latvia's highest state award in music. He received the Grand Music Award in 2006 for *Fides. Spes. Caritas* for choir and orchestra and again in 2014 for his E(GO) concerto for saxophone and orchestra.

Būtiska daļa no latviešu pianista Reiņa Zariņa daudzveidīgi radošās darbības 2018. gadā bija Latvijas Radio 3 *Klasika* rezidējošā mākslinieka statuss. Iespējams, ka radio *Klasika* rezidenci vislacionālāk raksturo vārdkopa 'radošā brīvība', kas Reinim Zariņam tika dota skaņdarbu un sadarības partneru izvēlē, iestudējot divus radio tiešraidē translētus koncertus un vainagojot šo laiku ar paliekošāko mūzikas izpaušmi – skaņas ierakstu.

Albuma koncepts centrējas ap Andra Dzeniņa 2015. gadā rakstīto, pianistam veltīto darbu *Astoņstūris. Epizodes un sonāte*. Līdzās *Astoņstūrim* Reinis Zariņš licis citu astoņdaļīgu ciklu – klavierrepertuāra šedevru Roberta Šumaņa 16. opusu *Kreisleriāna*.

Reinis Zariņš stāsta: "Kāpēc *Kreisleriāna*? Tādēļ, ka esmu ar šo opusu pazīstams jau kopš bērnības un vairākkārt atgriezies pie tā, arī Jeila Universitātes gados, kad studēju Amerikā. Kopš tā laika jau kādi desmit gadi ir pagājuši, un tā, reiz prātojot, kā veidot šo jauno albumu, es pēkšņi atcerējos man tik dārgo *Kreisleriānu*.

Es varbūt arī instinktīvi sajutu, ka šiem diviem cikliem piemīt kaut kas kopīgs. Es gan nevaru precīzi norādīt to vietu, to elementu, kas tiešām abos opusos sakrīt. Tomēr kaut kāda saistība ir tajā, ka Andra kompozīcija man šķiet romantiska mūzika. Tā ir mana izjūta. Varbūt ne pilnīgi viss, bet tajā ir diezgan daudz materiāla, kas uzrunā līdzīgā veidā kā Šūmanis – ļoti personīgā veidā. Tas nav plašs, vispārcilvēcisks romantisms, bet dziļi personisks."

ŠŪMANIS UN KREISLERS

Roberta Šumaņa *Kreisleriāna* (1838), bez šaubām, ir itin autobiogrāfisks darbs. Komponists to saraksta četru dienu laikā, divus gadus pirms kāzām ar Klāru Vīku. Vienā no savām vēstulēm viņš Klārai licis nojaust, ka *Kreisleriānā* daudz domājis par viņu. To gan var teikt arī par citiem Šumaņa darbiem, kas rakstīti šajā periodā. Toties par *Kreisleriānu* Šūmanis Klārai rakstījis, ka pēc iepazīšanās ar mūziku un, tajā atpazīstot sevi, viņas seju rotās miļš smaids.

Šūmanis atrod ko radniecīgu E.T.A. Hofmaņa radītajā kapelmeistara, neprātīgā mākslinieka Johanneses Kreislera tēlā, kas vienlaikus arī rakstnieka pseidonīms. Radniecība te divējāda: pirmkārt, Kreislera tēlā rodami (arī Šūmani raksturojošie) uzskati par mākslas ideāliem un cīņu pret mietpilsonisku gaumi. Otrkārt, Kreislera tēls liek domāt par to, ka arī Šūmanis ir savā ziņā neprātīgs mākslinieks. Bet neprātu jau var tulkot dažādi – un varbūt tas, kurš mūsu acīs šķiet neprātīgs, beigās izrādās tas īsteni saprātīgais.

Par *Kreisleriānu* mēdz runāt kā par darbu, kurā spoguļojas pats Šūmanis. Šā atspulga dziļumu, domājams, varētu salīdzināt ar tumšu aku, kas beigās var izrādīties akacis, jo ne viens vien mūziķis izteicies, ka kreisleriāniskajā Šumaņa atspulgā ieraugāms daudz un varbūt pat pārāk daudz.

Izcilais latviešu komponists un pianists Pēteris Plakidis par Šumaņa klaviermūziku teicis: "Publikas priekšā saglabāt to smalkumu un intimitāti – tas prasa kārtīgi, labi iestrādāt, iespēlēt tos darbus, kā arī labus nervus. Tajā pašā laikā – ļoti jutīgus nervus. Tāpēc, ka ar pārāk labiem nerviem no Šumaņa nekas neiznāk."

Latvijas Radio arhīvā rodama saruna, kurā par *Kreisleriānu* izvaicāts pianists Valērijs Afanasjevs. Intervētājs saka: "Šūmanis, šķiet, ir daudz bīstamāks par Hofmani. Hofmanis pret savu varoni attiecas ar labsirdīgu ironiju, turpretim Šūmanis iekrīt tēmā ar visu būtību." Pianists atbild: "Jums pilnīga taisnība. Mūzika vispār ir bīstamāka par literatūru, jo mūzikai ir tieša iedarbība. Mūzika runā bez zemtekstiem un meklējumiem starp rindiņām. Mūzikā nav dubultnozīmes, tādējādi tā ir nepastarpināta. Tāpēc saņemam sitienu uzreiz. Pret mūziku grūti aizsargāties. Piemēram, *Kreisleriāna*, ja tai velta daudz laika un spēlē nopietni, var novest līdz ārprātam. Hofmaņa literārajā darbā ir dubultplāns – viņš vēro Kreisleru, savukārt Šūmanis pats kļūst par Kreisleru."

Reinis Zariņš par *Kreisleriānu*: "Mani vienmēr interesē, kāpēc komponists doto darbu raksta tieši tā un ne citādi. Arī šoreiz centos atminēt Šumaņa kārtējo miklu un saprast, kāds tieši šai mūzikai ir sakars ar Kreisleru. Būtiska atslēga ir Hofmaņa pēdējais romāns *Runča Mura dzīves uzskati*, kas uzrakstīts uz lapiņām, kurām otrā pusē bija kapelmeistara Kreislera biogrāfija. Šis romāns ir apjomīgs un sarežģīts, bet, jo tālāk lasa, jo vairāk var pamanīt saistību ar Šūmani.

No romānā lasītā es spriežu, ka Šumaņa dzīvesstāsts – gan tobrīd, *Kreisleriānas* tapšanas laikā, gan arī viņam vēl nezināmajā nākotnē – šķietami bija jau simboliski atspoguļots Kreislera piedzīvojumos. No šodienas vērojot, gandrīz vai šķiet, ka Šūmanis tik ļoti personīgi identificējās ar kapelmeistaru Kreisleru (kurš ir arī pats sava autora Hofmaņa dzīves spogulis), ka apzināti vai neapzināti sekoja viņa pēdās līdz savas dzīves galam. Un šeit nozīmīgi piebilst, ka savos pēdējos gados Šūmanis minēja tieši *Kreisleriānu* kā vienu no saviem vissvarīgākajiem garadarbiem."

DZENĪTIS

ASTOŅSTŪRIS. EPIZODES UN SONĀTE / OCTAGON. EPISODI E SONATA

Jautājot, cik daudz savas radošās enerģijas Latvijas mūsdienu komponisti pēdējo 20 gadu laikā veltījuši jaunas klaviermūzikas radīšanai, atbildes visdrīzāk atšķirsies atkarībā no tā, kam uzdosiet šo jautājumu. Tēma ir plašākas sarunas vērtā, bet, ja salīdzinām ar jaundarbiem, kas ik koncertsezonu Latvijā top simfoniskajam orķestrim vai dažādiem kameransambļiem, visbagātīgāko jaunas mūzikas ražu neatradīsim klaviermūzikas laukā. Kāpēc tā? Izsmelošu atbilžu meklēšana būs sarežģīta, bet Andra Dzeniša jaunākais klavierēm rakstītais skaņdarbs – *Astoņstūris. Epizodes un sonāte* (2015) vedina domāt, ka latviešu komponisti klavierēm raksta reti, bet augstas raudzes darbus.

Andris Dzenītis savu pirmo vērā ņemamo pieteikumu klaviermūzikas žanrā – darbu *Mūzika mirušam putnam* – visai tālajā 1995. gadā pirmatskaņo pats. Pāiet 15 gadi, un top *Dorada* klavierēm solo. Tad vēl pieci gadi bez klaviermūzikas, līdz komponists klausītāju vērtējumam sniedz *Astoņstūri*. Šis opuss ir ne tikai neapšaubāma virsotne Dzeniša līdzšinējā klaviermūzikas devumā (nemaz nerunājot par to, ka komponista rokkraksts, gadiem ejot, mainījies un ieguvjis jaunas estētiskās kvalitātes); Dzenītis saraksta *Astoņstūri* relatīvi tuvā laikā ar citiem, pārsvarā simfoniskiem darbiem, kas guvuši plašu atzinību gan Latvijā, gan pasaules koncertzālēs. *Astoņstūris. Epizodes un sonāte* tika nominēts Lielajai mūzikas balvai 2017 kā gada labākais jaundarbs.

Andris Dzenītis par *Astoņstūri* teicis:

“Klavierdarbu cikls apvieno sevī kontrastējošas impresijas, kuras gūtas gan ilgstošā sajūtu pieredzē tepat, manas dzimtās apkārtnes krāsās un enerģijā, gan arī vairākās no daļām, iedvesmojoties no karstiem jūlija klejojumiem Grieķijā – turienes kultūras, dabas un dvēseliskuma.

Skaņdarba astoņus stūrus veido septiņas miniatūras, kas pulcējas ap astoto – nosacīti lielāku, sonātisku, enerģiski pārblīvētu opusu līdzīgi kā nelieli krāsaini, silti namiņi, būdiņas, laukumi viduslaiku pilsētā, pilni visdažādāko emociju, dzīves izpratņu un tēlu, pulcējas ap kalnā esošu majestātisku, gan ne vienmēr pozitīvām emocijām pildītu valdnieka pili vai katedrāli. Cikla vizualizācija varētu būt radniecīga Pītera Brēgela vecākā gleznai *Bābeles tornis* un tās kompozīcijai – nestabila torņa lauskas ūdenstilpnes krastā un daudzkrāsaina, formām piebārstīta, neparasta pilsēta.

Lai arī cikls iecerēts kā vienots veselums un tiek atskaņots norādītajā secībā, tā daļas iespējams atskaņot arī atsevišķi. Opuss veltīts brīnišķīgam pianistam Reinim Zariņam.”

Astoņstūris veidots astoņās daļās:

1. ELPOT

... pasaule ir dzimusi ar ieelpu...

2. CIKĀŽU ROKS

... dienvienu jūlijs. Cikāžu roks olīvu dārzā kairina bungādiņas un raisa polimetriskas ritma halucinācijas...

3. ZAĻĀS ĒNAS

... karsta nakts Grieķijas pilsētā. Ielas apgaismojumā melni ciprešu silueti uz asfalta met zaļas un rotaļīgas ēnas...

4. DZEŅA ATBALSS

... dzeņa klauzulināšanas atbalss kā tenisa bumbiņa rikošetā atlec no koka pret koku un aizlēkā tālu prom meža brūnzaļumā...

5. SV. MEHĀNIKA

... Svētā mehānika. Ritmu spēles, pretspēles, zobrati. Divas tēmas rit viena otrai pretīm, tām aug jauni atzari, tās saraujas, atkal izplešas. Dievišķa, objektīva rotaļa, pērliņu spēle.

6. LATVIEŠU ROMANCE

... latvietis mīl sapņot. Viņš nekautrējas no sentimenta un nepamatotām skumjām. Pavisam neliekuļotām. Īpaši oktobra tumstošajā miklumā...

7. SONĀTE

... sonāte. Ģenētiski – konfliktu dramaturģija. Pretstati un ēnas. Sadursmes, tumsa, pavisam nedaudz gaismas. Šeit sonāte, lai arī miniatūra, ir iekšēji sakāpināts sirds asiņu un enerģijas izvirdums, kam pastāv introverts konflikts ne tikai ar sevi, bet ar visu ciklu, nav atrisinājuma. Cita pasaule. Sāpīga. Sveša. Tomēr katram iekšā esoša.

8. TRIPTIHS-IKONA

... klosteri senās pilsētas Meteoras klintīs... Trīsvienības Ikona trijdaļība. Trīs radniecīgas formas, taču vienlaikus – trīs krāstoņos atšķirīgas formas. Skan sens Bizantiešu dziedājums. Miers. Izelpa.

REINIS ZARIŅŠ (1985)

Reinis Zariņš ir Londonā dzīvojošs latviešu koncertpianists, viens no Latvijas ievērojamākajiem talantiem, dziļi pārdomātu interpretāciju meistars, spožs solists un prasmīgs kameramūziķis, konceptuālu starpmākslu projektu autors.

Uzsācis klavierspēles apguvi no septiņu gadu vecuma, Reinis Zariņš debitēja kā solists ar orķestri jau desmit gadu vecumā un vēlāk guva godalgas vienpadsmit starptautiskos pianistu konkursos. Reinis ir arī trīskārtējs Latvijas Lielās mūzikas balvas laureāts (2011, 2013, 2015).

Viņš ir piedalījies daudzos prestižos festivālos: Lucernas festivālā, *Kremerata Baltica* festivālā, Bātas, Norfolkas un Jaunskotijas starptautiskajos mūzikas festivālos, *MasterWorks* un *Holland Music Sessions* festivālos. Viņš muzicējis pasaules labākajās koncertzālēs – Amsterdamas *Concertgebouw*, Ņujorkas Kārnegija centra Veila zālē, Londonas Vigmorzālē, Sanktpēterburgas Glazunova zālē, Maskavas Čaikovska zālē. Teicamā saskaņā spēlējis ar diriģentiem Andri Pogu, Atvaru Lakstīgalu, Aināru Rubiķi, Pjēru Bulēzu, Pēteru Etvešu, Pavlo Erasu-Kasado, Juhu Kangasu, Djego Masonu, kā arī muzicējis ar *Maskavas virtuoziem*, Maskavas Valsts kamerorķestri, *Kremerata Baltica*, Ostrobotnijas kamerorķestri un labākajiem Latvijas orķestriem.

Reiņa interese par mākslu sintēzi nes augļus *musicpaintingLIVE* projektā, kura centrā ir mūzikas pārtapšana gleznā. Reinis ir horeogrāfiskā uzveduma *Gadalaiki* līdzautors, kā arī viens no *Trio Palladio* dalībniekiem.

Reinis Zariņš ieskaņojis vairākus kritiķu augsti vērtētus diskus: studijas albumus *Circus & Magic* un *Jāzeps Vītols – Works for solo piano (Champs Hill Records)*, kā arī Londonas Vigmorzālē veiktu koncertierakstu (*Lemniscat Productions*) ar Bēthovena *Hammerklavier* un Šūberta opusiem. Nesen klajā nākuši divi latviešu mūzikas albumi – ar Volfganga Dārziņa Otro klavierkoncertu un Lūcijas Garūtas klaviermūziku (*Skani*).

Pēc mācībām Jāzepa Mediņa un Emīla Dārziņa mūzikas skolās, studiju gaitas Reini Zariņu veda uz Jeila Universitātes Mūzikas skolu (ASV) un Londonas Karalisko Mūzikas akadēmiju. Viņa nozīmīgākie skolotāji un padomdevēji ir Boriss Bermans, Kristofers Eltons, Rafi Haradžanjans un Renē Salaks.

ANDRIS DZENĪTIS (1978)

visorganiskāk līdz šim juties laika un sastāva ziņā izvērsto lielas formas darbos, nesteidzīgi izbudot un kāri izgaršojot orķestra krāsu neizsmeļamās kombinācijas, kora balsu daudzveidīgās sabalsošanās, ļaujoties nesasteigtam laika plūdumam, skaņveides procesualitātei un secīgi izklāstītam vēstījumam. Viņa mūzikas valoda ir vienlaikus izteikti laikmetīga un nekastrīgi romantiska, ļoti ekspresīva un arī atturīgi apcerīga. Viņa darbi ir ne vien būtiska Latvijas koncertdzīves sastāvdaļa, tie guvuši arī plašu starptautisku rezonansi, tie regulāri skan nozīmīgos laikmetīgās mūzikas festivālos daudzviet pasaulē – *Varšavas rudens* (1997, 2013), *Gaida* (1998, 2002) Viļņā, Berlīnes *MaerzMusik* (2003), *Nyyd* 2003 Tallinā, vairākos jaunās mūzikas festivālos *Arēna* Rīgā, *Bergen Music Festival* 2005, *Klangspuren Schwaz* 2005, *Time of Music Vitasari* (2006), *ISCM World Music Days* 2007 Honkongā, *Estonian Music Days* 2011, *Tallinn Music Week* (2011), *Musica Viva* (2012), un daudzos citos. Andra Dzenīša mūziku atskaņojušas ne vien nozīmīgākās Latvijas mūzikas vienības – Latvijas Radio koris, Valsts Akadēmiskais koris *Latvija*, Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris, *Rīgas kameramūziķi*, *Sinfonietta Riga*, Liepājas Simfoniskais orķestris, orķestris *Rīga*, ansamblis *Altera Veritas* u. c., bet arī citvalstu mūziķi, tostarp *Kroumata Percussion Ensemble* (Zviedrija), Silēzijas stīgu kvartets (Polija), *Paragon Ensemble* (Skotija), *Pierrot Lunaire Ensemble Wien*, ansamblis *Caput* (Īslande), GAM (Krievija), Vācijas Radio Zārbrikenes-Kaizerslauternes filharmoniskais orķestris, Berlīnes Radio simfoniskais orķestris, Beļģijas Nacionālais simfoniskais orķestris un Nīderlandes Radio simfoniskais orķestris diriģenta Karela Marka Šišona vadībā, Frankfurtes *Ensemble Modern* ar Pēteru Etvešu, Anu Tali un Klemensu Hailu pie diriģenta pulsts, kā arī Leipciģas *Gewandhaus* orķestris un Bostonas simfoniskais orķestris Andra Nelsona vadībā.

Kompozīcijā Andris Dzenītis skolojies gan Rīgā pie Pētera Vaska un Pētera Plakida, gan Vinē pie Kurta Švercika, kā arī Viļņā, kur 2003. gadā ieguvis maģistra grādu, absolvējot Osvalda Balakauska klasi. Meistarklasēs papildinājies pie Magnusa Lindberga, Pēra Lindgrēna un Benta Sērensena. Kopš 2002. gada Andris pats organizē Starptautiskos jauno komponistu meistarkursus Latvijā, kas gadiem pulcē studentus un pieredzējušus meistaros no visas pasaules. Būtiska un nozīmīga Andra Dzenīša darbības šķautne ir arī pedagoģija, viņš aktīvi darbojas arī mūzikas kritikas un publicistikas jomās, un kopš 2013. gada viņa sulīgi zemā balss regulāri dzirdama Latvijas Radio 3 *Klasika*.

Andris Dzenītis vairākkārt saņēmis AKKA/LAA *Autortiesību bezgalības balvu* (2003, 2014), ieguvis pirmo vietu starptautiskajā P. Jurgensona jauno komponistu konkursā Maskavā (2006). 2006. gadā par vokāli simfonisko darbu *Fides. Spes. Caritas* un 2014. gadā par Koncertu saksofonam un orķestrim *E(GO)* saņēmis augstāko Latvijas valsts apbalvojumu mūzikā – Lielo mūzikas balvu, kurai, tāpat kā laikraksta *Diena* Gada balvai kultūrā tikuši nominēti arī vairāki citi komponista opusi.